

HOLCSE - A - 421 - 2009
2011.5.30.1

43001

V. I

ÖNARCKÉP A XX. SZÁZAD MÁSODIK FELÉBŐL

A barcsi W család utolsó
sarjának visszaemlékezései

Családom valószínűleg az Osztrák Örökös Tartományokból került az országba, a családja 1850-ig visszavezethető. Jómagam csak nagyszülők, esetleg dédszülők egy része származási helyéről tudok. Tekintettel, hogy édesapám (V I) és anyai nagymamám (S – korábban S – D P M) között rokonság áll fent (első unokatestvérek), a családnak 3 ágáról tudok beszámolni. A P ág nevére két verzió áll fenn. A valószínűbb, hogy II. József korában (amikor a zsidókat német név felvételére szorították), az érintettek a B_i nevet vették fel. Ezt tévesen B ejtették, majd ebből alakult ki a P név, amelyet több másodfokú unokatestvérem, illetve leszármazottai viselnek. A másik – kevésbé valószínű – elmélet szerint az ősök Grazból származnak, ahol rengetegen viselik a P nevet (nem zsidók is). Mindenesetre egy P ág ma is Grazban él (H gyermekei). A P anyai ágon, J néni fiaként egy világhírű tudós ősöm is van, S B gyermekgyógyász professzor, aki a diftéria diagnosztizálására bőr-reakciós módszert dolgozott ki, amelyet a tudomány S -próba néven ismer. S B ma elsősorban allergológusként tartják számon, a modern allergológia megteremtőjének tekintik a szakemberek, sajnos neve Magyarországon a szűk szakmai körökön kívül ismeretlen.

Ez a Balatonbogláron született tudós azonban csak kisgyermekként élt Magyarországon, bár az I. világháború végéig rendszeresen járt Barcsra I testvéréhez, valamint, ha gyermekbetegség lépett fel, Bécsből eljött, édesapám elbeszélése szerint csak az általa fizetett útiköltséget fogadta el honoráriumként. A 20-as éve közepén Amerikába hívták, haláláig a New York-i Albert Einstein Egyetem Gyermekgyógyászati Tanszékének volt többek között professzora. Az általam átnézett publikációk további egyetemeket is említenek. A Magyar Nemzet 1980. júl. 1-i számában S S Gy részletes tanulmányt írt S B A Magyar Nemzeti Múzeumban néhány éve nyílt „Tudós Magyarok, akik a XX. századot csinálták” címmel nyílt állandó kiállítás orvosi tablóján néhány sornyi magyar és angol nyelvű leírás S B is készült. Balatonboglári szülőházán 1986 óta emléktábla található.

dr. S. B

A Pichler család Zsdála, Perdóc, Berzence, Csurgó, Vízvár, Kapronca környékéről származik, nagyszüleim generációja Barcsra és Nagykanizsán is élt, majd sokan a fővárosba kerültek. Később Európa és Amerika több országába is szétszóródtak. A barcsi ág P K , aki- nek egyik lányának (A) veje, a sokak által jól ismert dr. Z L ügyvéd.(D M férje). A 8 testvér között volt egy képfestő is (P B). Ezen család egyetlen vészkorszakot túlélő tagja P E a háború után Zágrábba került, ahol 1959-ben máig ismeretlen okból tragikus hirtelenséggel hunyt el. (Időben Olaszország déli részére tudott menekülni), Ennek a családnak az utolsó sarja ma Zágrábban él (E P), aki a nyaki nyirokmirigyek ultrahangos diagnosztizálása területén az orvostudományok doktora.

A S ág (édesanyám apai ága) dédapám vonaláig követve Zalaszentmihályról származik, majd Nagykanizsára kerültek. A 30-as években a S névre magyarosítottak. Nagyapám, S (S D az I. világháború végén a postavonatot megmentette a Zöld Káder nevű terrorszervezet támadásával szemben, ezért halálából, a zsidótörvény miatti nyugdíjazásáig Nagykanizsán egyedül maradt meg a postán zsidó alkalmazottként. Remélhetőleg a Thury György Múzeum munkatársai édesanyám ezen elbeszélését korabeli újsággal bizonyítani tudják. Egyébként nagyapámnak, mint állami tisztviselőnek szavazati joga volt, még az általános választójog 1939-es bevezetése előtt.

Apai nagyapám Harkányból származik, a W család az 1910-es években magyarosította nevét, nagyapám már V S halt meg. Valószínűleg régóta kereskedők, mindenestre nagyapám már a Barcs, Almás u. 14. sz. alatti szatócsbolt tulajdonosa volt.

Édesapám (1902-1981) már Barcson született, végig kereskedőként dolgozott.

Nagyapám életében az Almás u.-i üzlet alkalmazottja, majd tulajdonosa volt. Nem tudom pontosan, hogy polgári iskolát végzett-e, mintha úgy említette volna, hogy gimnáziumba járt, de nem érettségizett le. Az üzletről említette, hogy rengeteget árult hitelbe, de örült, ha a könyvelt összegnek a felét végül is megkapta. Egyébként az ő családjának volt az Almás u.-ban egyedül fürdőszobája. Valószínűleg a 20-as évek végén feljavító kúrára két, vagy három hétre Abbáziába tudott utazni, sőt egy hajókirándulás során Velencébe is eljutott. Mivel édesapámat aligha sorolhatom, akkori viszonylagos jómódja ellenére sem a középosztályba, ez az utazás mindenképpen kuriózumnak számított.

A 20-as évek vége felé nősült, felesége régi barcsi család sarja (állítólag cipész család) S M (M). Két gyereke született (Zs és Gy), mindketten, édesapám két testvére (E R), említett felesége és édesanyja a Holocaust áldozata lett, a gyerekek 10, illetve 6 éves korukban.

Á,

Zs

Gy

Egy harmadik testvére, akinek a nevét valószínűleg viselem, I az I. világháború végén, a leszerelés miatti örömeben az emeletes ágyról leesett és azonnal meghalt.

Édesapám hobbyja a labdarúgás volt. Fiatalkorában maga is üzte ezt a sportot, még fotó is van róla. Mesélte, hogy a felszerelést maguknak kellett megvenni. Miután Budapestre költöztünk, az MLSZ-ben társadalmi munkát végzett, csaknem haláláig, az Igazoló Bizottság tagja volt.

A 30-as évek végén már közeledtek a nehéz idők, de a zsidó humor még virágzott. Édesapám szívesen idézte állítólag G A egy anekdotáját:

*Mit szól mindehhez gróf Karácsonyi Guidó,
Hogy nagy Oroszországban mindenki zsidó.
Trockijnak neve Bronstein Izsák volt,
Leninnek neve Bernstein Izsák volt.
Nagy Oroszországban furcsa egy ájer volt,
Romanov Miklós az Rosenzweig Mayer volt.*